

Polazník

Noviny
obce Papradno

Ročník XXI

4/2023

Dedina roka 2019

december

Štvrťročník

Vianoce idú – sviatky pokoja.

Všetci už čakáme v blízkosti dvier,
kedy sa tajomne zvečera otvoria
a do duše zas príde pokoj, mier.

Do duše príde Ježiško.

Do duše, ktorá hľadá.

Boh vždy je nablízko tomu, kto si ho žiada.

Svetoslav Veigl

Slovo starostu

Vážení spoluobčania, milí čitatelia!

Každé ročné obdobie má svoje čaro, ale aj úskalia a po daždivej jeseni, keď podaktorí hospodári nestihli ani cesnak posadiť, nastúpila takmer presne podľa proroctiev o Martinovi na bielom koni pani Zima. U nás v Papradne súvisí tento príchod aj s farskými Ondrejovskými hodmi spojenými s obecnou zabíjačkou, ktoré máme za sebou a ktoré boli také, že mnohí sa už tešíme na ďalšie. Je to aj obdobie spomalenia pracovného náporu vďaka krátkym dňom, ale aj vzhľadom na príchod Vianoc, ako aj obdobie hodnotenia a bilancovania končiacoho sa kalendárneho roka 2023.

Peniaze chýbajú

Pri príprave rozpočtu obce sa naplnili tie negatívne prognózy, ktoré som avizoval, keď predchádzajúca vláda siahla na daňový bonus obciam. V rozpočte nám do dňa, keď píšem tento príhovor, chýba 100 000 € na príjmovej časti. S tým súvisia aj problémy pri zostavení rozpočtu na budúci rok, nakoľko nám táto suma bude chýbať a pokryjeme iba bežné výdavky na udržanie chodu obce bez kapitálových investícií. Spomenul som si na slová, keď mi pár ľudí ironicky naznačilo, načo držím takú sumu, ako máme našetrenú, v rezervnom fonde. Tieto úspory nám pomôžu prekonať nadchádzajúci rok bez toho, aby sme museli zvyšovať dane a poplatky tak rapídne, ako počúvate z médií a čomu sa nevyhnú mnohé samosprávy, aj keď miernemu navýšeniu sa nevyhneme. Poplatky stúpnu len mierne.

Viac rokov sme udržali bez zvýšenia daní a poplatku za odpad. S porovnateľnými obcami v Trenčianskom kraji máme najnižší poplatok, no ten aj vďaka maximálnej snahe a dobrému separovaniu neudržíme a musíme ho zvýšiť na 30 €. Pozitívnu správou je,

Máme ploty medzi sebou?

A zasa sme o rok starší. A sme aj o rok bohatší? Bohatší o múdrosť, lásku, súdržnosť? Nech sme stále tou dedinou roka, v ktorej sú ľudia súdržní, keď treba, navzájom si pomôžu, búrajú naozajstné či pomyselné ploty medzi sebou. Ak sa nám v tom tento rok nedarilo, želajme si spoločne, aby sme mali dost času napraviť sa.

Pokojné prežitie Vianoc a veľa radosti a zdravia v novom roku 2024 vám želá redakcia.

Starosta obce Papradno poďakoval Lenke Jandušíkovej, Denise Macošincovej a Božene Bašovej za úspechy folklórnej skupiny Podžiaran a detskej folklórnej skupiny Podžiaranček na celoštátnych súťažných prehladkach v roku 2023.

že do súťaže na odvoz odpadu sa nám prihlásila nová spoločnosť z Kysúc, čo prináša konečne konkurenciu spoločnosti, ktorá mala v našom regióne monopol, a nemohli sme nič robiť, keď zvyšovali ceny aj počas zazmluvneného obdobia. Taktiež musíme mierne zvýšiť dane ale v takej miere, že niekomu to urobí navýšenie v centoch a niekomu pár eur. Poplatok za škôlku nemeníme, aj keď náklady na MŠ sa nám vzhľadom k zvýšeniu miezd učiteľov značne navýšili. Súčasná vláda pripravuje presun financovania materských škôl pod štát od roku 2025 tak, ako to je so základnými školami, čo si myslím, že bude pozitívne, nakoľko ministerstvo školstva schvaľuje platové tarify učiteľom. Aj keď v podielových daniach dostávame časť na financovanie materskej školy, nie je to postačujúce a obce dorovnávajú rozdiel z rozpočtu obce.

Úpravy pri zdravotnom stredisku

Na poslednú chvíľu sa nám pred dažďami podarilo urobiť novú výsadbu zelene pri zdravotnom stredisku, na ktorú sa nám po-

darilo získať financie z TSK. Chcem poďakovať Jednote dôchodcov a zamestnancom obce, ktorí celú výsadbu realizovali, ako aj Zuzane Babiarovej, ktorá to odborne zastrešila, navrhla rozmiestnenie a aj napriek nepriaznivému počasiu nám bez váhania pomohla pri sadení. Za manažérske schopnosti si zaslúži poďakovanie pani riaditeľka Centra sociálnych služieb Obce Papradno Slavomíra Beňová. Od jej nástupu na pozíciu riaditeľky nemusíme dofinancovať chod zariadenia a dokonca dokázala ušetriť financie, za ktoré by chceli kúpiť auto, ktoré by slúžilo aj na prevoz klientov na vyšetrenia do nemocnice. Na základe požiadavky našej telovýchovnej jednoty sme zrezali za striedačkami na futbalovom ihrisku smrek, ktoré svojimi rozmermi už predstavovali nebezpečenstvo. Využitelné kusy sme porozrezali na dosky a hranoly a zvyšok brala firma Biotimber na štiepku ako čiastočnú kompenzáciu nákladov za výrub. Zvyšok bol sponzorský. Momentálne spracúvame

Pokračovanie na str. 2

Pokračovanie zo str. 1

aj žiadosť na inštaláciu fotovoltaiiky na tribúnu TJ, ktorá by znížila náklady na energie. Tento projekt by sme chceli financovať z prostriedkov enviroföndu. Previedli sme aj evidenciu elektro-meru z TJ na obec vzhľadom na to, že máme výhodnejšiu sadzbu za odber energie. V miestnej časti „Kozie potoky“ sme potiahli po posledný rodinný dom nový asfaltový koberec v dĺžke 70 m aj s priepustami. Na základe avizovaných výziev na rekonštrukciu obecných budov pripravujeme projektovú dokumentáciu na rekonštrukciu nevyužívanej hornej škôlky, z ktorej by vznikla viacúčelová budova s knižnicou na hornom poschodí a na prízemí dve miestnosti na rodinné oslavy, posedenia s modernou kuchyňou. Tieto priestory by si mohli občania prenajímať.

Dúfame

v pomoc eurofondov

Neviem, ako dopadne nadchádzajúci rok, čo sa týka financií, no pevne verím, že táto vláda dofinancuje to, čo nám predchádzajúca zobrala, a urobí aj opatrenia na dostupnejšie čerpanie eurofondov, ako aj všetkých ostatných dotácií a v nadchádzajúcom vydaní budem môcť

napísať, že sa môžeme pustiť do viacerých projektov, ktoré posunú naše Papradno zase ďalej, a tiež, že si budeme môcť dovoliť aj kultúrne a spoločenské akcie, ktoré upevňujú naše vzájomné vzťahy. Som hrdý na vás všetkých, keď počujem z úst návštevníkov, že sa tu cítia príjemne a radi sa do Papradna vracajú.

Sme úprimne vďační

V Papradne a aj mimo obce je veľa ľudí, ktorí by si zaslúžili menovité poďakovanie za nezištnú pomoc, keď ju potrebujeme, no to by som zabral veľa miesta v dnešnom vydaní. Oni vedia, že som im vďačný, tak v závere aspoň také spoločné, úprimné poďakovanie im, všetkým dobrovoľným zložkám, ktoré pomáhajú pri jednotlivých robotách a akciách, ako aj zamestnancom obce a poslancom, ktorí sú pri každej akcii, a pri každej akcii od zrodu až po ukončenie je Zuzana Burdejová. Ďakujem! Prajem vám krásne a pozhnané Vianoce strávené v kruhu rodiny a ľudí, s ktorými sa cítite príjemne. Do nového roka 2024 pevné zdravie, lásku a úprimných ľudí okolo seba, lebo toto sa nedá kúpiť, a veľa financií, za ktoré si kúpite všetko ostatné.

Ing. Roman Španihel

Pri zdravotnom stredisku pribudla zeleň

V novembri sa v okolí domova dôchodcov intenzívne pracovalo: navážala sa hĺina, vyrovnával sa terén a sadili sa stromy, kry a trvalky. Dôvodom bol projekt podporený z participatívneho-komunitného rozpočtu Trenčianskeho samosprávneho kraja Kvitnúce zdravotné stredisko. Jeho cieľom bolo zlepšenie a zatraktívnenie verejného priestranstva pri zdravotnom stredisku s pozitívnym dopadom na kvalitu života občanov a vytvorenie vhodných podmienok pre hmyz, najmä včely. Vďaka projektu a ochotným ľuďom sa vysadili 3 stromy (ginká biloba), viac ako šesťdesiat vavrínovcov lekárskeho, takmer dvestodvadsať borievok rozprestrených a trvalky a cibuloviny.

KVITNÚCE ZDRAVOTNÉ
STREDISKO

Projekt bol zrealizovaný vďaka Participatívne-
mu komunitnému rozpočtu TSK

ROZHODUJ
PARTICIPATÍVNY KOMUNITNÝ ROZPOČET
TRENČIANSKY SAMOSPRÁVNÝ KRAJ

Ďakujeme Danke Smädišovej za materiálnu a finančnú podporu DFSk Podžiaranček počas 10-ročného pôsobenia našej detskej folklórnej skupiny a prajeme jej príjemný a zaslúžený oddych na dôchodku.

Kalendár na rok 2024 s fotografiami Papradna a vianočné pohľadnice sú k dispozícii na obecnom úrade u Zuzany Burdejovej a Hildy Jurčíkovej a v ZŠ s MŠ Papradno u riaditeľky Daniely Hमारovej a ekonómky Eriky Piačkovej. Podporujete DFSk Podžiaranček z Papradna. Ďakujeme veľmi pekne!

Matričné okienko

Svadby

15. 9.

MUDr. Maroš Gajdoš
a MUDr. Denisa Balážiková

30. 9.

Juraj Zadňan
a Stanislava Strašíková

7. 10.

Daniel Krajčoviech
a Simona Mešítková

20. 10.

Miroslav Folučka
a Iveta Hrebičíková

18. 11.

Roman Palko
a Zuzana Turzová

* Vítame vás

Mária Kukurdíková
Šimon Mroščák

Zomreli

L'udovít Benik (1943)	28.9.
Emília Krupová (1945)	2.10.
Jaroslav Jurčík (1955)	10.10.
Karolína Balušíková (1928)	25.10.
Kamila Kontilová (1951)	30.10.
Mária Pavlíková (1958)	31.10.
Pavol Zboran (1952)	8.11.
Anastázia Hausnerová (1941)	8.12.
Milan Možutík (1958)	11.12.

Zlatá svadba

22. 11.

Miroslav Nemčík
a Mária Hajdušíková
Ivan Strašík
a Jaroslava Brezničanová
Jozef Hlíšek
a Anna Bundzíková

Október patril našim seniorom

Mesiace úcty k starším v Papradne aj tento rok potešil skôr narodených občanov.

Tí si mohli vychutnať pekné vystúpenie detí z materskej a základnej školy, DFSk Podžiaranček, SZUŠ Stella pobočka Papradno a FSK Podžiaran a posediť si v estrádnej sále pri speve našich folkloristov.

Najstaršou občiankou bývajúcou v Papradne je pani Anna Strašíková a občanom pán Jozef Zábavčík.

Zlatú svadbu oslávili Tibor Jurčík a Viera Hojdiková.

V našej obci

BOLO

11. – 13. októbra

zorganizovala Farská charita Papradno v budove bývalej materskej školy **burzu oblečenia Posuň to ďalej**, ktorej sa zúčastnili nielen občania Papradna, ale aj okolitých obcí.

15. októbra

patrilo nedeľné popoludnie našim skôr narodeným občanom. Pri príležitosti **Mesiaca úcty k starším** čakalo seniorov malé občerstvenie.

V estrádnej sále sa v tomto čase konala **výstava ovocia a zeleniny**, na ktorej sa naši záhradkári pochválili úrodou dopestovanou vo svojich záhradkách.

2. decembra

sme boli na **Ondrejovských hodoch**. Od 8.30 sme sa zúčastnili na obecnej zabíjačke pred kultúrnym domom. Zabíjačkové menu, výbornú kapustnicu, super guláš od poľovníkov, zemiakové placky, cesnakové posúchy a iné dobroty sme si mohli zakúpiť počas doobedia v predajných stánkoch. Viac na str. 6.

Súčasťou Ondrejovských hodov bola vo vestibule základnej školy **výstava fotografií Papradno ako ho (ne)poznáte**. Viac na str. 9.

6. decembra

sme s deťmi v KD oslávili **príchod Mikuláša** do obce spojený s **rozsvietením vianočného stromčeka**. V estrádnej sále KD rozdával Mikuláš aj s pomocníkmi sladkosti všetkým deťom. Tento deň bola pre veľký záujem opäť sprístupnená vo vestibule ZŠ s MŠ výstava fotografií.

9. decembra

bolo na Kolibe Papradno už od 10,00 h veselo. Na **Mikulášskej zabíjačke** sme ochutnávali **zabíjačkové špeciality**. Návštevníci mohli vidieť, ako vyzerá pravá dedinská zabíjačka a ako naši majstri spracujú celé prasiatko tak, aby nič nevyšlo nazmar. Pripravený bol aj mikulášsky punč, ktorý v chladnom počasí zohrial. O príjemnú atmosféru sa postarala ľudová hudba zo Štiavnicka bratov FUPŠOVCOV, FSK Podžiaran a miestni heligónkari. Vzácnym hosťom bol **Mikuláš s pomocníkmi**, ktorí deťom rozdávali rôzne sladkosti. O za-

bíjačkové špeciality bol záujem ešte aj v nedeľu.

V **októbri, novembri a decembri** sa uskutočnili **gitarové koncerty** v M-Bare a pohostinstve Dalas. Na gitarách hrali Jaroslav Búbel a Viliam Lejčík, Lukáš Fodrek. Koncerty boli propagované pomocou plagátov a facebooku.

BUDE

26. decembra

Farský úrad Papradno a FSK Podžiaran vás pozývajú do Kostola sv. Ondreja na **vianočný koncert Od Betléma ňedaleko**. Koncert sa začne o 11.00 hodine.

30. decembra

sa uskutoční v telocvični ZŠ s MŠ Papradno stolnotenisový turnaj **Memoriál Juraja Palka**.

31. decembra

sa o 23.00 hodine stretneme pri obecnom úrade a amfiteátri na **spoločnom ukončení starého roka a uvítaní nového**. Športovní nadšenci sa môžu tento deň zúčastniť tradičného **výstupu na Bukovinu**, ktorý organizujú turisti z Brvníša.

1. januára

vás pozýva Dobrovoľný hasičský zbor Papradno na novoročné kúpanie ľadových medveďov v rieke Papradnianke o 12,00 hod. na Košiaroch pri Stavnici.

20. januára

pozýva DHZ Papradno na **4. reprezentačný ples hasičov** do estrádnej sály KD. V programe vystúpi skupina HoŤaPo, do tanca bude hrať skupina IMPULS a DJ Boris Balušík. Sprestrením programu bude svetelná show a fotokútik. Počas plesu bude pripravené bohaté občerstvenie formou švédskych stolov.

27. januára

pozýva starosta obce a poslanci OZ na **14. obecný ples** do KD Papradno. Hosťom programu bude Drišľak a do tanca zahrá skupina BONITA a WAGABANDA. Bohaté občerstvenie – švédske stoly i tematický candy bar sú zabezpečené po celú noc.

3. februára

ZRŠ a vedenie ZŠ s MŠ Papradno pozývajú rodičov a priateľov školy na **43. rodičovský ples**

Mikuláš zavítal aj do nášho kultúrneho domu.

Úcta k starším, program pre našich seniorov.

Výstava fotografií v budove základnej školy.

do KD Papradno.

V programe vystúpia žiaci ZŠ a Podžiaranček. Do tanca bude hrať hudobná skupina IMPULZ. O bohaté a chutné občerstvenie sa postarajú pracovníci M-baru.

10. februára

budeme **fašiangovať**. Od 13. hodiny pôjde so spevom **sprievod masiek** od zdravotného strediska smerom k amfiteátru za obecným úradom, kde bude disco zábava a občerstvenie. Večer vás pozývame na tanečnú zábavu do KD.

13. februára

o 18. hodine pozýva FSK Pod-

žiaran občanov k amfiteátru na **pochovávanie basy**.

V mesiaci **marec 2024** bude zorganizovaná v priestoroch KD Papradno **BURZA oblečenia**.

Presný termín uvedeného podujatia bude oznámený prostredníctvom plagátov a miestneho rozhlasu.

24. marca

na **Kvetnú nedeľu** bude v priestoroch amfiteátra stánkový predaj medovníkov a remeselníckych výrobkov.

Počas dňa budú skupinky dievčat z DFSK Podžiaranček **Chodzic po máji**.

Milí čitatelia, drahí bratia a sestry, vážení spoluobčania,

v tomto období sa pripravujeme na narodenie Spasiteľa. V čítaniach vo vianočnom období je neodmysliteľná udalosť o novom kráľovi Herodesovi a troch mudrcoch.

Druhá kapitola z Evanjelia podľa Matúša začína udalosťou, kedy do Jeruzalema prichádzajú traja mudrci a pýtajú sa na miesto, kde sa narodil nový židovský kráľ. Túto zvesť sa dopočuje Herodes.

Herodes bol krutý

Herodes bol Idumejčan, nebol teda z Dávidovho rodu. Herodesov otec bol Antipatros a matka arabská princezná Cyprios, čiže bol zo zmiešaného manželstva, kde matka bola pohanka. Mal aj nevlastných súrodencov, ktorých matky boli židovky. Herodes bol však veľmi citlivý a rozhodol sa, že urobí všetko pre to, aby sa stal kráľom. Vďaka ohováraniam, pretváraniu a lískaniu sa si získal priazeň Rimanov. Tieto vlastnosti považoval za diplomatické schopnosti. Mal desať žien. Ak sa cítil v nebezpečí, nemal problém dať popraviť aj svojich najbližších, napr. dal popraviť svoju ženu Mariamné, ich spoločných synov, manželkinho deda, svokrovcov a veľkňaza. Herodesa dosadili na trón Rimanovia. Nebol preto ľuďmi obľúbený. Jeho neobľúbenosť narastala aj s jeho krutosťou. Keď sa Herodes dozvedá, že sa má narodiť nový kráľ, rozruší sa a necháva vyvraždiť v Betleheme a na jeho okolí všetkých chlapcov do dvoch rokov. Správa o novom kráľovi, ktorý má priniesť pokoj, sa Herodesovi nepáči. On bol so svojím životom spokojný. Neľutoval smrť svojich blízkych, neľutoval svoj nerestný život, neľutoval svoje reči. Videl sa ako veľký stavitel, veľký diplomat. On pokoj nepotreboval. Mal rád, keď ho ospevovali, zakladal si na tom, aký je múdry a výrečný. Herodes zomiera tak, ako žil: v bolestiach a vo veľkej tme.

Zo Šavla sa stal Pavol

4 adventné sviece nám pripomínajú obdobie, ktoré dnes prežívame: nádej, pokoj (mier), radosť, láska. Židia očakávali s nádejou príchod Mesiáša. Šavol bol veľmi vzdelaný muž, dostal vynikajúce vzdelanie – učil sa u slávneho Gamaliela a v he-

lénskej škole. Šavol sa snažil urobiť všetko pre to, aby nastolil poriadok, pokoj. Bol veľmi horlivým prenasledovateľom kresťanov. Bol pri tom, keď kameňovali Štefana. Štefan patrila medzi siedmich mužov, ktorých si vybrali apoštoli, aby vykonávali sociálnu charitatívnu službu. V Cirkvi je Štefan symbolom toho, že charitu a ohlasovanie nie je možné od seba oddeliť. Šavol Štefana veľmi nenávidel, počúval jeho reči, ktoré sa mu priečili. Avšak stalo sa niečo nečakané. Najväčší nepriateľ, prenasledovateľ kresťanov sa na ceste do Damasku stretáva so zmŕtvychvstalým Kristom a stáva sa z neho Pavol, apoštol národov. Je to ten Pavol, ktorý je považovaný za najväčšieho misionára, ktorý založil množstvo cirkví (farností). Pavol mal niečo spoločné s Herodesom, obaja boli vynikajúci rečníci, obaja si mysleli, že žijú v pokoji, že bojujú za pokoj. Aj Pavol a aj Herodes sa dozvedeli o novom kráľovi. Avšak len Pavol dokázal vzdať sa svojej pýchy, svojho konania a odpovedať na Božie volanie. Pavol svoj dar reči využíval pre dobro Cirkvi. Herodes ho využíval len pre seba.

Misie apoštola Pavla

Apoštol Pavol sa počas svojich misií stretol s mnohými ľuďmi. Po stretnutí so zmŕtvychvstalým Ježišom sa už nepovažoval za toho najlepšieho, do svojho srdca prijal pokoj, ktorý sa uňho prejavoval radosťou a láskou. Pavol si uvedomoval, že nezvládne všetko sám. Mohol byť ako Herodes – len ja, iba ja. Ale Pavol dôveroval ľuďom. Potreboval ľudí, priateľov, ktorým môže veriť. Pavol bol apoštol známy svojimi misijnými cestami. Na svojich misijných cestách stretol Timoteja a Títa. Museli byť výnimoční a veľmi zapôsobiť na Pavla, keď napísal dva listy Timotejovi a jeden Títovi. Nakonca Timoteja vo svojich ďalších listoch spomína najmenej sedemnásťkrát. Všetky tieto listy nájdeme vo Svätom písme.

Timotej a Titus

Kto boli Timotej a Titus, ktorých mená sa dostali do Svätého písma?

Grécke meno Timotej má význam „ten, kto ctí Boha“. Pavol v Liste Filipanom o Timotejovi

píše: „Veď nemám nikoho, kto by tak zmýšľal a tak úprimne sa o vás staral.“ (Flp 2,20) Timotej sa narodil v Lystre, čo je asi 200 km od Tarzu, odkiaľ pochádzal Pavol. Jeho mama Eunika bola židovka, ale otec bol pohanom. Napriek tomu, že Eunika bola veriaca, nedala svojho syna obrezať, avšak postarala sa o to, aby poznal Písmo. Timotej mal rovnaký spoločenský status ako Herodes – dieťa zo zmiešaného manželstva. Keď Pavol počas svojej druhej apoštolskej cesty prechádzal cez Lystru, stretol sa tu s Timotejom, ktorý naňho veľmi zapôsobil, videl v ňom svoje druhé ja. Pavol si Timoteja vybral za svojho spoločníka. Spolu prešli Malú Áziu až do Troady v Turecku, Macedónsko, Grécko (Filipy, Atény, Solún, Korint) a Efez (vtedajšie Grécko, dnešné Turecko, v tomto meste prežila Panna Mária posledné roky svojho života). V Efeze už Timotej zostal a stal sa jeho prvým biskupom.

Titus bol pohanom. Pavol ho priviedol so sebou do Jeruzalema na apoštolský snem, na ktorom apoštoli schválili ohlasovanie evanjelia pohanom bez povinnosti dodržiavať ustanovenia Mojžišovho zákona o obriezke. Pavol si vyvolil Títa a poslal ho na misie do Korintu a poveril ho, aby zorganizoval zbierku pre jeruzalemských kresťanov. Titus sa neskôr stal biskupom Kréty. Z Kréty ho potom Pavol pozval do Nikopolu v Epirote a Dalmácie. Timotej a Titus nemali problém okamžite pomôcť Pavlovi, vyriešiť zaňho aj mnohé zložité situácie. Timotej, Titus nepochádzali z významných rodín, dokonca ani z veriacych. Avšak svojou otvorenosťou voči Božiemu volaniu prevýšili mnohých. V Cirkvi sú známi svojou dobročinnosťou a ohlasovaním evanjelia.

Zvesť o narodení Krista v nich prebudila nádej, pokoj, radosť a lásku. Tieto cnosti nie je možné od seba oddeliť.

Slová Panny Márie

Očakávame narodenie Spasiteľa. Môžeme si vybrať: môžeme sa zachovať ako Herodes alebo ako Timotej, Títus, Pavol, či Štefan. Buď nás narodenie nového kráľa vyruší, naruší nám plány, alebo nás naplní radosťou. „Veľmi moja duša Pána a môj duch jasá v Bohu, mojom Spasiteľovi.“ (Lk 1,46 – 47) To boli slová Panny Márie, keď sa dozvedela od anjela radostnú správu. Buď svoj život zmeníme ako Pavol, alebo zostaneme tvrdojšie žiť podľa seba. Buď sa otvoríme Bohu, aby nás zmenil, alebo urobíme všetko pre to, aby sme si presadili svoje, a to tak, ako to robil Herodes: ohováraním, osočovaním, lískaním sa, pretvárkou, dokonca až vraždou najbližších alebo iných. Timotej, Títus, Štefan a Pavol sú príkladom toho, že hoci môžeme pochádzať z rôznych rodín, ale dokážeme sa spojiť pre dobro cirkvi. Boh Abraháma sa stáva Bohom všetkých. Kresťanstvo neexistuje bez utrpenia a radosť zároveň. Poslaním každého kresťana je láska: ohlasovanie evanjelia a pomoc druhým. Nech vás Boh naplní svojím pokojom, dodá vám silu ohlasovať Božie evanjelium, neuzatvoriť sa do seba, ale otvoriť sa Bohu a druhým.

Mgr. Martin Hruška

Sväté omše

24. decembra	31. decembra
Papradno 7.30 a 24.00 h	Papradno 7.30 a 10.30 h
Požehnanie betlehemov, Betlehemske svetlo, požehnaná voda 16.00 h	Brvnište 9.00 h
Brvnište 9.00 h a 22.00 h	
25. decembra	1. januára
Papradno 7.30 a 10.30 h	Papradno 7.30 a 10.30 h
Brvnište 9.00 h	Brvnište 9.00 h
26. decembra	6. januára
Papradno 7.30 h	Papradno 7.30 a 10.30 h
Brvnište 9.00 h	Brvnište 9.00 h
	7. januára
	Papradno 7.30 a 10.30 h
	Brvnište 9.00 h

Misie 2023

V dňoch 5.11. – 12.11.2023 robili v našej farnosti pátri zo spoločnosti Božieho slova – verbisti – farské misie. Misie boli vo farnosti po 13 rokoch. Od nedele do nedele boli v obidvoch kostoloch, v Papradne aj v Brvništi, sväté omše na témy zo života, sväté spovede, stretnutia misionárov na obecných úradoch, v školách, v domove dôchodcov. Pátri sa stretli s deťmi, zástupcami zložiek, s mladými. Veriaci privítali túto možnosť duchovnej obnovy a vo veľkom počte navštevovali sväté omše a duchovne načerpali z Božieho slova a podnetných myšlienok. Na záver misií 2023 pátri požehnali misijný kríž a veriacich.

Obec čoraz krajšia

Ďakujeme ľuďom, ktorí nám pomáhali skrášľovať naše Papradno tým, že nám pomáhali a polievali kvety na mostoch, autobusových zastávkach a v okolí kostola, a tak sa pričínili o čoraz krajšie Papradno. Ďakujeme i ľuďom, ktorí pomohli skrášliť Pánov chrám, náš papradniasky kostol tým, že finančne podporili kvetinovú výzdobu. Pán Boh zaplať!

Mgr. Milada Fortuníková

Vďačka za knihy

Knižnica v Papradne ďakuje ľuďom za množstvo darovaných kníh. V knižnici darom pribudli nielen staršie výtlačky, ale aj nové knihy. Sme radi, že knihy takto neskončili v zbere papiera, ale mysleli ste aj na iných ľudí a rozhodli ste sa podeliť s knihami s inými čitateľmi. Doplnili by sme výrok Josepha Brodského: „Sú aj horšie zločiny ako pálenie kníh. Jeden z nich je nečítať ich,“ ale aj nepodeliť sa s ich obsahom s inými.

Mgr. Dominika Piačková, knihovníčka

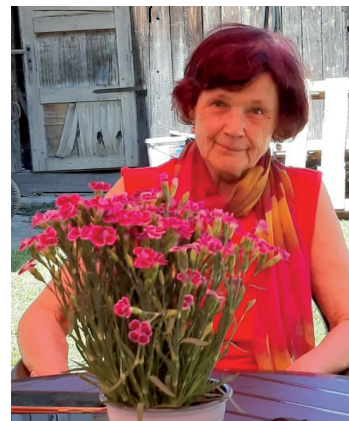
Verná životnému krédu

V novembri sme sa na tunajšom cintoríne rozlúčili s pani Vierkou Procházkovou, ktorá bola známa svojou literárnou činnosťou, najmä písaním básní.

Od roku 1949 prežila svoje detstvo a mladosť v Papradne v domčeku Podhúbočou, kde ju s láskou k rodnej dedine vychovávali rodičia Anna a Matúš Kukurdíkovci, ako aj babka a dedko Hodoníkovci. Mala štyroch súrodencov – Jaroslava, Stázku, Marienku a Jožka, ktorý dodnes v Papradne býva. Tu navštevovala základnú školu a vo svojej básnickej tvorbe spomína na pani učiteľku Bitterovú, ktorá ju priviedla k láske k slovenskému jazyku a poézii. Po maturite na SVŠ v Považskej Bystrici v r. 1964 diaľkovo študovala na PdF Mateja Bela v Banskej Bystrici. Vzdelanie pre MŠ si doplnila na PgŠ v Turčianskych Tepliciach. Pôsobila ako učiteľka na 2. stupni ZŠ, neskoršie v MŠ, z toho 12 rokov ako riaditeľka MŠ Železničná v Považskej Bystrici. Bola manželkou lekára, matkou dvoch dcér a babičkou štyroch vnúčat.

Významne sa podieľala na rozvoji literárnej tvorby na Považí. Prvé verše napísala ako štrnásťročná inšpirovaná krásnou papradniaskou prírodou a podnecovaná svojou matkou. Počas štúdií rozvíjala svoju tvorbu v krúžkoch autorov, zúčastňovala sa recitačných a literárnych súťaží, jej verše boli publikované v mnohých novinách a časopisoch. V roku 1988 vydala svoju prvú básnickú zbierku Presvetlenie. Určitú dobu pracovala v Klube púchovských autorov a od roku 1990 v Klube autorov Považia, ktorého bola predsedníčkou. Bola tiež členkou správnej rady Spolku slovenských spisovateľov. Podieľala sa na zostavovaní Almanachu PB I (1998) a Almanachu PB II (2003), kde prezentujú svoju tvorbu autori z Považskej Bystrice a jej okolia. V roku 2004 vydala svoju druhú zbierku básní Fragmenty lásky. Vo svojej tvorbe i v živote bola úzko spätá so svojou rodnou obcou Papradno. Mala tu ukryté krásne spomienky, rodinu, obľúbené miesta. Bola jej blízka jednoduchosť života našich predkov a hlboká viera v Boha. Láska k ľuďom a najmä k deťom bola jej životným krédom.

Ing. Monika Taškárová, dcéra

Vierka Procházková
rod. Kukurdíková
(17.5.1946 Horní Houžovec –
19.11.2023 Považská Bystrica)

Návraty domov

*Po pamäti kráčam domov.
K obecnej studni,
na ktorej sa poskladalo
niekoľko rúk
v dennom tichu.*

*Pod strechou domca
v kamennej nádobe
vzdúva sa voda.
Svetlonosná hviezda.*

*Do kosti vchádza
vôňa ohňa,
slivovice
a smrekových šušiek.*

*Vietor mi konári inotaje,
tento návrat od Boha je.*

*V rozpomienkach
zratúvam
dlhé prsty koniarov.
Mnohoraké zvláštnosti
žrebčov a chlieb,
čo zväzali pre matky.*

*Vysušenú kôrku
požehnali od prhl'avy
popálené mamine ruky.
Do dieže ju na horšie
časy uložila, odložila.*

*Zo studne vytiekla
pramenistá sila.
Susedky rapocú ako deti,
ich reč ma oslovila.
Vietor mi konári
inotaje blízkosti.*

Ondrejovské hody 2023

Ondrejovské hody sa konali v Papradne už 29. rok. Obyvatelia obce, ale i návštevníci zo širokého okolia si radi chodia vychutnať atmosféru nenáhlenia sa, stretnutia so známymi, ochutnať dobroty.

Priestranstvo pri obecnom úrade od rána voňalo dobrotami od ochotných Papradňanok, guľášom od poľovníkov, kapustnicou z M-BARu, zabíjačkovými dobrotami od obce i mäsovými špecialitami od Žilinčička. Svoje výrobky predávali aj naši remeselníci. K dobrej nálade prispela aj dychová hudba Mošteňanka, ktorá vyhrávala na amfiteátri.

Svätú omšu celebroval náš pán farár Martin Hruška. Pripomenul nám, že z kostola by sme mali odísť s tým, že budeme ako sv. Ondrej ohlasovať „Našiel som Ježiša“. A ak sme ho naozaj našli, mali by sme podľa toho aj žiť. Pri svätej omši boli ocenení tí, ktorí sa zaslúžili o obnovu farskej budovy a chodníkov okolo fary. Po svätej omši bola požehnaná obnovená fara.

Bohatý a zábavný program a tiež hodnotná tombola prilákali ľudí do kinosály kultúrneho domu. Vystúpili DFsk Podžiaranček, FSK a ĽH Javorníček z Hvodnice, DFS Korička z Trenčína a na záver naši Podžiaranci, ktorí rozosmiali aj rozspievali sálu s pásmom Papradňanský rok, kde na hudbu známych zahraničných piesní priblížili, samozrejme, s humorom im vlastným – Rock na dzedziňe. Určite nezabudnuteľným bude malý 2-ročný Eliáš, ktorý s huslíčkami úspešne konkuroval ostatným chlapcom z FSK z Hvozdnice.

Na hodoch boli tento rok ocenení

Starosta obce Papradno udelil Cenu starostu obce za rok 2023 M-baru za unikátne gastronomické služby pre občanov a návštevníkov obce, za významnú pomoc, ochotu a príkladnú spoluprácu pri organizovaní kultúrno-spoločenských akcií a pri prezentácii a šírení dobrého mena obce Papradno.

Obec Papradno udelila špeciálne ocenenie Štefanovi Melišovi pri príležitosti významného životného jubilea 95 rokov a za celoživotný prínos pri zachovávaní, šírení a prezentácii tradícií, zvykov a zaujímavostí obce Papradno a celej doliny (cenu prevzal jeho syn).

Obec Papradno udelila špeciálne ocenenie Helene Gardoňovej za celoživotný prínos pri výchove a vzdelávaní detí materskej školy a za šírenie dobrého mena obce Papradno.

Ďakujeme všetkým, ktorí aj tento rok pripravili Ondrejovské hody, a tešíme sa na stretnutie opäť o rok.

Starosta obce Papradno udelil verejné uznanie za zásluhy Mgr. Helene Janasovej za odborný a ľudský prínos a riadenie Základnej školy v Papradne v rokoch 2011 2023, za všeobecný rozvoj a šírenie dobrého mena základnej školy a obce Papradno.

Portáši a Krivčici

Podľa dobových dokumentov a starých kníh Portáši boli v slovníku dnešnej doby vlastne vojaci, policajti či strážcovia hraníc. Boli to ozbrojené jednotky tzv. domobrany, ktoré postavila a vyzbrojila česká strana a ktoré v 17. a 18. storočí operovali v oblasti javornického hrebeňa a strážili česko-uhorskú hranicu. Je zrejmé, že Portáši boli inšpiráciou pre názov horského hotela, ktorý postavili niekedy v tridsiatych rokoch 20. storočia za Prvej česko-slovenskej republiky. Horský hotel Portáš je unikátna drevená poschodová stavba, ktorá obdivuhodne prežila v prevádzke až do dnešných čias. V období socializmu bol Portáš jediné útočisko pre turistov na javornickom hrebeni. Blízke rekreačné stredisko Kohútka, ktoré vyrástlo po revolúcii aj vďaka novej asfaltovej ceste vybudovanej z moravskej strany, vtedy vraj bolo len malou turistickou chatkou.

Za starých čias, možno až niekedy do druhej polovice 20. storočia, žili ľudia na samotách priamo na úbočiach Javorníka celkom blízko hrebeňa, ba aj niekoľko desiatok či sto metrov smerom na moravskú stranu. V minulosti bolo takýchto samot viac, no v dobách môjho detstva sme takéto samoty poznali už len dve. Bližšie k chodníku z Podjavorníka býval Jozef Krivčík a ďalej smerom na Portáš žila Pizúrova rodina. V oboch usadlostiach chovali dobytok a plemenné býky, ku ktorým chodili po dlhé desaťročia aj osadníci zo slovenskej strany pripúšťať svoje kravičky. Na samote za Javorníkom bývala Krivčíkovjeh rodina už pred vojnou. Otec rodiny asi zomrel mladý, a tak tam dlho žili traja bratia s mamou. Veľmi vážne do ich životov zasiahla II. svetová vojna. Bolo logické, že vzhľadom na polohu ich bydliska sa u nich často zdržiavali partizáni. Zrejme ich niekto udal Nemcom, že pomáhajú partizánom. Najmladšieho brata zobrali Nemci tak, že sa už nikdy nevrátil. Neskôr zobrali aj mamu a najstaršieho brata. Mamu po čase pustili, ale najstarší brat Jozef sa domov vrátil až niekoľko rokov po vojne. Údajne bol niekde v zajatí a po návrate, možno za vojenské zásluhy, dostal dôstojnícku hodnosť majora, čo v tých dobách nebývalo v našich končinách bežné. Určitou väzbou medzi našou rodinou a Krivčíkovcami bolo, že moja krstná mama sa v mladosti frajerila so stredným bratom, ktorý vraj bol pekárom kdesi na Morave, a plodom tejto lásky bola naša najstaršia sestra Zdenka. Nevedno prečo im nakoniec vzťah nevyšiel, krstná mama sa nakoniec vydala, jej muž, ktorého sme volali sváko, prijal Zdenku za svoju a vychoval ju. Nakoniec mali spolu veľkú a pre mňa milú rodinu, ktorú som mal rád. Major Krivčík žil a hospodáril

nejaký čas po vojne s mamou. Keď mama zomrela, pokračoval v takomto spôsobe života sám. Choval kravy a býky. Nachystal dostatok krmiva na zimu pre viac kusov dobytku, navyše v podmienkach, aké boli na Javorníku, muselo byť pre jedného človeka mimoriadne náročné. Viem to posúdiť z vlastnej skúsenosti. Aj z tohto dôvodu to bol v mojich očiach obdivuhodný človek. Musel byť veľmi cieľavedomý, zodpovedný a trpezlivý v práci, fyzicky silný, nezlomný a "žilovatý". Aj preto ma neprekvapuje, že sa občas objavil Podjavorníkom v obchode U Franky s rukasom takým veľkým, ako som nikdy predtým nevidel. Pamätám si to ako včera: 5 kíl cukru, 5 kíl soli (asi aj pre zvieratá), 5 kíl ryže, 5 kíl múky a k tomu ďalšie drobnosti. Odhadoval som, že do rukasa sa zmestilo 30 kg potravín. A s takýmto nákladom sa vydal do Javorníka. Ako horský nosič v Tatrách. A keby len v lete! On to dával aj v zime na lyžiach. Keď na úbočiach Javorníka bývalo aj dva metre naviaťteho snehu a keď iným, ktorí chceli v takomto nečase pokoriť Javorník, museli neskôr postaviť pomník s epitafom: "Hory jsem miloval, hory si mňa vzaly"... Major Krivčík bol asi samotár a introvert. Možno preto nemal rád návštevy. Čo si pamätám, jedným z tých, čo ho občas navštevovali, bol istý Šandor Hausner. V tých časoch ho všetci u nás poznali ako okresného hygienika. Patril k cezpólným ľuďom, ktorí mali Podjavorníkom chatu, a zdržiaval sa tam relatívne často. Ak si dobre pamätám, Šandor bol okrem iného aj poľovník a funkcionár poľovného združenia, takže na Javorníku možno pôsobil aj za účelom výkonu poľovníctva. A ich vzťah s Krivčíkom bol zrejme aj ľudský a priateľský. S majorom Krivčíkom mám aj jeden osobný zážitok z detstva. Pri tom, aký bol introvert, sa mu

asi často stávalo, že turisti, ktorých zastihol večer, tma, zlé počasie alebo nezládnuteľná únava, mu búchali na dvere a žiadali o nejakú pomoc alebo radu. Asi sa to často opakovalo a asi ho to obťažovalo. Raz, keď sa naša kravička "behala" a bolo treba operatívne s ňou „ísť k bujákovu“, bolo to v letnom období, sme sa pred dverami jeho chalupy ocitli vo večerných hodinách. Dverové zvončeky sa na vidieku ešte nepoužívali a telefóny v horách prakticky neexistovali, a tak tato jednoducho zabúchal na vchodové dvere päšťou. Bola to odvaha. Na dverách bol totiž prilepený papier: „Oznámení: Major Krivčík žádné návštěvy nepřijímá!!! Na návštěvy je určený hotel Portáš odsud 7 km vzdálený!!!“ Keď mi to pri čítaní ako chlapcovi prišlo trochu sranovné, rozleteli sa dvere. Odrazu v nich stál namosúrený chlap ako hora s ostrým a vážnym výrazom v tvári, ktorý sa v okamihu zmenil na úsmev. Privítal tata podaním obidvoch rúk a objatím plece k plecú ako sa objímajú starí harcovníci, čo kedysi spolu niečo preskakali. Takéto gesto som u otca s nikým iným nikdy nevidel.

Prejavené priateľstvo sa zakrátko utvrdilo na lúke vedľa chalupy pripustením obrovitánskeho býka s drevenou „okenicou“ cez oči zavesenou na býčích rohoch k našej kravičke. Keď mu tato podával dvadsať korún československých (cca 70 centov), čo asi vtedy stál jeden vydarený býčí skok, Krivčík oponoval: „Nic mi nedávej, tys pomoh naším rodině mnohem víc“.

Na ceste domov z Javorníka mi to vrhlo v hlavu. Tá okamžitá zmena Krivčíkovjeh nálady, to netradičné objatie a to odmietnutie dvadsaťkoruny. Nedalo mi to: „Tato, a ako si pomohol jeho rodine?“ Náš tato v tom období a v tom veku v určitých situáciách už nemal žiadne ego, nerád sa chváľal a nerád bol stredobodom pozornosti. Takto by som to teraz charakterizoval. Vtedy v určitých situáciách býval skôr pokorný a skromný, možno unavený životom, akoby už niekedy uvažoval, že sa blíži koniec jeho života. Chvíľu bol ticho a po chvíľke mi odpovedal: „No, poznal som ho od chlapca a poznal som aj mamu a otca“. Ako si som vycítil, že nechce o tom hovoriť, a nikdy viac som sa na to nespýtal. Určité útržkovité informácie som sa dozvedel v neskorších rokoch od mamy a od cudzích ľudí a nakoniec sa mi informácie zliali do takejto mozaiky: Náš tato bol v mladosti

určitým spôsobom dobrodruh. (A že po kom to mám.) Okrem iných dobrodružností, ktorých hlavným motívom bolo za každú cenu zabezpečiť svoju rodinu vo vtedajších podmienkach života a prípadne pomôcť aj iným, keď sa dalo, sa v období Slovenského štátu a Protektorátu Čechy a Morava venoval pašovaniu nedostatkového tovaru zo Slovenska na Moravu a opačne. V tom čase sa javornický hrebeň ako hraničné pásmo priam hemžil četníkmi, financmi a gardistami. A v neskorších rokoch vojny nebol vraj problém stretnúť aj po zuby ozbrojených nemeckých vojakov a partizánov, ktorým sa, samozrejme, akýkoľvek spotrebný tovar vždy zišiel. A okrem toho za pašeráctvo podľa vtedajších zákonov hrozilo väzenie. Preto, kto chcel byť úspešný pašerák, musel poznať javornické chodníčky z obidvoch strán Javorníka ako svoj vaček a svoju dlaň dokopy. A pravdou vraj bolo, že ho nikdy nechytli. Prechodnou stanicou na trase zo Slovenska na Moravu bola aj Krivčíkovjeh usadlosť. Krivčíkovjeh rodina vraj v tom čase nemala žiadny iný príjem. Žili len z toho, čo dopestovali na javornických grapách a čo si dochovali. Ale nejakú korunu aj tak na prežitie potrebovali. A tak im náš tato popri riešení „svojich vecí“ na konskom povoze z Karlovíc, z Karolinky alebo zo Stanovnice doviezol dvestolitrový sud suroviaku (liehu používaného na konzumné účely), ktorý oni potom predávali na drobno s niekoľkonásobným ziskom na slovenské kopanice Papradnianskej a Marikovskej doliny, čím poskytl službu, o ktorú bol záujem, lebo záujemcovia nemuseli ísť nakúpiť až na Moravu. A tak si zarobili nejaké peniaze na prilepšenie. A praktizovali to takto spolu vraj niekoľko rokov, až pokým Krivčíkovjeh rodinu nezobrali Nemci. V jeden rok niesol Šandor Hausner Krivčíkovi na Vianoce pohár medu a našiel ho zomretého. Nevedno, ako dlho bol mŕtv. Jeho poslední súpútnici v živote – mačky, ktoré v zime púšťal do chalupy, mu objedli tvár, nos a uši, lebo boli dlho bez jedla. Zúbožené kravy dali k Pizúrovi. Po nejakom čase Krivčíkova chalupa vyhorela, asi ju nejaký dobrák zapálil. A tak zo samoty za Javorníkom nezostalo nič, len týchto pár spomienok, ktoré som vám prerozprával, aby sa nestratili v bezodnom kráteri zabudnutia...

J. Trulík

Najstaršie rody v Papradne

Týmto príspevkom končíme naše rozprávanie o najstarších a najrozšírenejších rodoch v Papradne. Nadviazali sme tým na Štefana Meliša, ktorý podľa Urbárov z rokov 1770, 1855 a 1874 popísal výskyt aj históriu najčastejšie sa vyskytujúcich mien u nás. A tieto mená sa prakticky v 18. a 19. storočí nemenili, ba pretrvali až do polovice 20. storočia. Akoby sa naši mládenci a dievčatá vydávali a ženili len medzi sebou. Nanajvýš k nám preniklo nejaké nové meno zo Štiavnika či Marikovej. Zmena nastáva až po 2. svetovej vojne. Pri koľkých menách sme museli konštatovať, že sa z Papradna vytrácajú alebo že dokonca zanikli. A naopak, stačí sa pozrieť do Polazníka. Svadby či novonarodené deti prinášajú mená, ktoré nám starším nič nehovoria a tieto pomaly nahrádzajú mená pôvodné.

Zdurienčik

Už v roku 1770 boli u nás Ján Zdurienčik a Juraj Zdurienčik. Juro Zdurienčik sa spomína i okolo roku 1780. V roku 1830 medzi sedliakmi Ivanoviech gruntu nájdeme aj meno Štefan Durjenčik. Tiež v roku 1855 v dome č. 308 je uvedený Matej Durienčik. V roku 1874 v Ivanoviech grunte žijú Zdurienčik – sirota, v Holienkoviech grunte Žofia Zdurienčíková a Gašpar a Vendel Zdurienčik.

Zdurienčíkovci majú v Papradne dve vetvy – Popoliš a Škalík. V roku 1780 sa spomína aj Populiš, čo je možno Popoliš, Populiš. Zdurienčíkovci sa k nám dostali dávno pred rokom 1770. Pravdepodobne k nám prišli z Petrovic, kde sa už v roku 1592 spomína Gyurny, čo značí Durný. Pôvodné meno Zdurienčíkovcov bolo teda Durný. (Podľa Š. Meliša)

Toto tvrdenie by mohlo byť pravdivé. Veď meno Georgius Dyurni nájdeme aj v zozname obyvateľov Papradna z roku 1715. Zdurienčíkovci sa u nás i teraz delia na vetvy Popoliš a Škalík a s týmto menom je teraz na trvalý pobyt zapísaných **21 osôb**. Vetvu Popoliš tvoria vlastne len rodiny dvoch bratov – Jozefa

a Milana. Ich rodičmi boli František Zdurienčik a Františka Zendecková, ktorí mali okrem týchto synov dcéru Helenu. Mladší Milan zomrel v roku 2017. Zostala po ňom manžel, syn Milan a dcéra Zuzana. Starší Jozef po smrti svojej manželky Emílie Hrebičíkovej (v roku 2017) žije so synom Jozefom a jeho rodinou. Milanova manželka Anna Turičíková býva s dcérou a vnučkou, syn Milan má dávno svoju rodinu.

Druhá vetva Zdurienčíkovcov – Škalík má viac rodín. Jednou z nich bola rodina Adama Zdurienčika a Márie Kontilovej. K ich deťom patrili syn Karol a dcéry Filoména, v. Zboranová, a Marta, v. Michelová. V roku 2013 Karol zomrel, jeho manželka Margita Martinková, tiež dcéra s rodinou žijú v Papradne. Trvalý pobyt tu má zapísaný aj Karolov syn.

Ďalšou rodinou Škalíkovcov boli Ján Zdurienčik a Agneša Chumchálová. Mali dvoch synov – Bohuslava a Jaroslava. Bohuslav zomrel dávno, ešte v roku 1960, mladý a slobodný. Druhý syn Jaroslav zomrel v roku 2017. Zostala po ňom manželka Vilma Slivoníková, ktorá býva s najmladším synom Branislavom. Staršie deti z Papradna odišli.

Jozef Zdurienčik Škalík a Mária Kozáčíková boli rodičmi synov Ignáca a Viliama. Ignác zomrel v roku 2017. Zostala po ňom manželka Ľudmila Hrebičíková a traja synovia, ktorí žijú spolu s ňou. Keď druhému synovi Viliamovi zomrela manželka Anna Kompaníková, zostal sám. Jeho tri deti žijú v Papradne. Syn Anton s rodinou (manželka Emília, dcéra Monika), druhý syn Igor a dcéra Mária, v. Djasníková.

Ďalší Škalíkovci, Pavol Zdurjenčik a Kristína Kozáčíková, sa na rozdiel od ostatných píše s „j“. Mali tri deti – Annu, Pavla a Boženu. Syn Pavol zostal v Papradne, ale dcéry Anna a Božena odišli. Pavol Zdurjenčik ml. zomrel v tomto roku (2023), a tak jeho manželka Anna Rumanová zostala sama. Syn Miro s rodinou (manželka + 2 deti) majú svoj nový RD, druhý syn Pavol je ženatý v Mikšovej.

Zendeck

V roku 1614 sa v Smiloviciach na Tešínsku spomína Zientek. Iný Zientek sa spomína aj v Trnoviciach, okr. Frýdek-Místek. To len pre zaujímavosť, že meno našich Zendeckovcov je príbuzné s týmto. Zientek je meno poľské a dá sa predpokladať, že Zientek – Zendeck boli k nám prinesené z Tešínska. Stalo sa to ešte niekedy v 17. storočí. V Papradne sa spomínajú títo Zendeckovci – v súpise poddaných sedliakov v roku 1770 je uvedený Juraj Zendečik, v roku 1780 asi ten istý Juro Zendečik. V roku 1807 je v Ivanoviech grunte zapísaný Ján Zendečik, ktorý má jednu usadlosť. V roku 1855 v dome č. 231 býva Filip Zendeck a v dome č. 293 Juraj Zendeck. V Kováčoviech grunte žijú Zendeck Juraj, Ján a Adam. (Podľa Š. Meliša)

Zendeckovci sú tu dodnes, ale nie sú početní. V Zoznamu trvale žijúcich obyvateľov Papradna je zapísaných **6 osôb**. Pochádzajú z dvoch rodín. Jednu rodinu tvorili Štefan Zendeck a Katarína Klabníková, ktorí mali syna Ondreja a dcéry Agnešu a Hanu. Agneša zomrela slobodná, po Hane zostali dcéra Emília, v. Trúchliková, a synovia Jozef a Milan. Emília je t. č. v domove, slobodný Milan žije v Papradne.

Ondrej sa oženil s Barborou Knapovou a spolu vychovali Štefana, Jána, Helenu, Annu,

Jozef Zendek 1936 – 1979

Máriu a Vieru. Štefan zomrel dávno, ešte v roku 1986. Zostala po ňom manželka Helena Zboranová a dcéra. Slobodný a bezdetný Ján zomrel vlani, v roku 2022. Z tejto rodiny žijú dnes v Papradne len Ondrejova dcéra Viera a Štefanova manželka Helena.

Druhá rodina Zendeckovcov Adam a Karolína Balušíková mali dvoch synov – Milana a Jozefa. Syn Jozef zomrel ešte v roku 1979, starší Milan v roku 2023. Po Jozefovi zostala v Papradne manželka Atoliena Macúchová a tri dcéry, z ktorých Alena a Darina bývajú v Považskej Bystrici a Jana v Topoľčanoch. Milanova manželka Helena Šamajová žije so synom Tiborom v Papradne, druhý syn Dušan a dcéra Dana odišli.

Žilinčik

Jeden z najzaujímavejších a najrozšírenejších rodov u nás. Jeho vetvy majú tieto prezývky - Čechalík, Karlík, Galovec, Jurák, Cisár a iné. Pôvod mena Žilinčik by sa mohol spájať s mestom Žilina, keďže v archívnych zápisoch existuje i forma Žilince. Žilinčikovcov by sme mohli odvodzovať aj od kopca Žilín. Zaujímavá je prezývka Čechalík. Mali Žilinčikovci predka Čecha? Aj prezývka Karlík znie česky, Karel – Karlík. Pravda je však iná. Žilinčikovci predka Čecha nemali a pravdepodobne pochádzajú zo Žiliny. Žil u nás však kedysi jeden rod, ktorý mal predka Čecha. Preto ho naši ľudia nazvali Češík. Češíčka sa spomína v roku 1724 a Juraj Češíč v roku 1770. Niekde v chotári je poloha Češígov (bývalé role pri kaplnke na Štiavnickom), ktorá sa nazýva podľa Češiga či Češíka. Češíkov rod sa akosi spriaznil a pomiešal s jednou vetvou rodu Žilinčik a táto sa dodnes nazýva Žilinčik – Čechalík.

Žilinčikovci sú u nás starý rod. Zo začiatku boli iba chudobnými poddanými, dali však obci päť a možno i viac richtárov, čo im pomohlo a pozdvihlo ich.

Pavol Zdurjenčik – zľava v 1. rade.

Zlaven Milan Žilincík, Stano Žilincík (Udiča), Ludo Gáborík, Marian Žilincík, Belo Balušík z r. 1964.

Stali sa majetnejšími, bohatšími. V roku 1770 sa v súpise večných poddaných nachádzajú mená – Martin Žilincík, Juraj Žilincík, Štefan Žilincík a Ján Žilincík. Keďže už v tomto roku sú tu štyri sedliacke rodiny, ich korene musia siahať ešte pred rok 1770. V roku 1855 sú zapísaní – na č. domu 131 Jozef Žilincík, na č. d. tiež Jozef Žilincík, na č. d. 336 Martin Žilincík a na č. d. 160 Štefan Žilincík. V roku 1874 majú Žilincíkovci domy a pozemky v Múdrovom grunte, v Hájnoviech grunte, v Križanovciach grunte, v Maruškovciach grunte, v Turkovciach a Holienkovciach grunte. Aj dnes patria k zámožnejším občanom, i keď nie všetci. Svoje letné sídlo majú U Čechalov v Brusnom. (Podľa Š. Meliša)

Rod Žilincík patrila v minulosti u nás medzi najrozšírenejšie. Aj dnes je v zozname trvale žijúcich obyvateľov s týmto menom zapísaných ešte **39 osôb**. Najpočetnejší bol rod Čechalík. Vendel Žilincík – Čechalík a Mária Turičiková mali štyroch synov – Františka, Ondreja, Štefana a Jána, ktorí mali početné rodiny. Všetci štyria žili v Papradne, ale väčšina z ich detí z Papradna odišla.

František a Františka Chrapková mali osem detí – Ladislava (zvaný Slávo), Vendelína, Ľudovíta, Alexandra, Kamila, Karolínu, Matildu a Milana. V Papradne zostali len Ladislav (s manželkou Františkou Balušíkovou, dcérami Emíliou a Martou a synom Mirom), Vendelín (s manželkou Karolínou Ganádikovou, deťmi Ivanom a Vlastou) a najmladší Milan (s manželkou Helenou Šramčí-

kovou, synom a dcérou). Všetky ich spomenuté deti z Papradna odišli, a tak dnes žije v Papradne len manžel po Milanovi Helena Šramčíková. Zomrel aj Vendelínov syn Ivan, ktorý sa do Papradna prisťahoval neskoršie.

Ondrej a Karolína Gáboríková mali deti štyri – Mariana, Albínu, Stanislava a Františku. Z nich v Papradne zostali len Albína, v. Bašteková, a Marian, ktorý zomrel pomerne mladý, slobodný a bezdetný.

Po Štefanovi a Karolíne Vašíkovej, ktorí vychovali šesť detí – Alojza, Vincenta, Jozefa, Agnešu, Ivana a Štefana, zostalo v Papradne najviac potomkov. Patria k nim: syn Alojza a Kamila Santusovej Zdeno s manželkou Martou, ďalej dvaja synovia Jozefa a Sidónie Balušíkovej Ján a Miro so svojimi rodinami (spolu 13), Ivanova manželka Anna Slaninková a syn Peter s manželkou a dvoma deťmi. Vincent, Agneša a Štefan žijú mimo Papradno, tiež Alojzova dcéra Anna, Ivanova dcéra Ivana a dvaja Jozefovi synovia. Jozef zomrel v roku 2012, Alojz v roku 2013 a Ivan zomrel pred dvoma rokmi, v roku 2021.

Ján a Hedviga Turičiková mali syna Viliama a tri dcéry – Máriu (matka Ambra Balušíka), Paulínu, v. Hanajíkovú, a Hanu, v. Umrianovú. Z detí Viliama a Heleny Balušíkovej (Spíšky) bývala v Papradne len dcéra Emília. Jaro, Milan aj Helena z Papradna odišli. Dnes u nás žije len Viliamov vnuk Milan s rodinou, jeho otec Milan býval a zomrel v Brvništi.

Do rodu Čechalík by mal patriť aj Jakub Žilincík. S Máriou Portáškovou vychovali syna Ignáca

a dcéry: Ľudmilu, v. Vašíkovú, Oľgu, v. Levčíkovú, a Máriu, v. Dobrotkovú. Syn Ignác zomrel v roku 1977, ale jeho synovia Pavel a Ivan žijú aj so svojimi rodinami v Papradne. Ignácou manželka bola Matilda Jurkemíková. Druhý rod Žilincík – Karlík je u nás málopočetný. Adam Žilincík-Karlík a Antónia Palková mali troch synov – Štefana, Adama, Ľudovíta a dcéru Máriu. Po Ľudovítovi a Helene Gáboríkovej žil v Papradne syn Ján (Bežala). Zomrel len vlni, v roku 2022. Zostala po ňom manželka Marta Bašová, ktorá býva so synom Petrom. Ďalší syn a dcéra v Papradne nežijú. Po Adamovi a Františke Gardoňovej, ktorí mali synov Jozefa, Milana a dcéru Vlastu, býva v Papradne len Vlasta, v. Rosinová. Syn Jozef sa síce do Papradna vrátil aj s manželkou Annou Brezničanovou, ale vlni zomrel. Spomenieme ešte Máriu, po ktorej by mala žiť

v Stupnom dcéra Emília. Tretí rod Žilincík – Galovec tiež nie je početný. K tomuto rodu patrilo v minulosti viac mien. Napr. známy bol Vendelín, ktorý vozil poštu z Papradna do Považského Podhradia, až kým nezačal premávať autobus. Poslední Žilincíkovci s prezývkou Galovec u nás boli bratia Jozef a Ján. Ich rodičia Gašpar a Katarína Bašová mali okrem nich dcéry Martu, Annu a Vieru. Jozef zomrel v roku 2023 bez potomkov. Ján žije s manželkou Oľgou a rodinou v Papradne v RD Pod Kremnicou.

Nakoniec spomenieme ešte jedných Žilincíkovcov, ktorí sa z Papradna vytratil bez potomkov. Alexander Žilincík, syn Ondreja a Františky Pilátikovej, sa oženil s Katarínou Belušíkovou. Ich jediná dcéra Anna, v. Husáriková, zomrela bezdetná.

Ambróz a Magda Balušíkovci

Fotosút'az

V rámci autorskej výstavy súčasných fotografií pod názvom Papradno ako ho (ne)poznáte, na ktorej si návštevníci mohli pozrieť fotografie Mgr. Denisy Macošínovej, sa počas Ondrejovských hodov vo vestibule ZŠ s MŠ Papradno konala aj fotosút'az s tematikou Papradna.

Návštevníci svojimi hlasmi rozhodli o 3 najkrajších fotografiách:

1. miesto – Vladimír Bednár (Ovečky na Vrchovej)
2. miesto – Radoslav Zboran (Nočná obloha na Mäčiarovej)
3. miesto – Vladimír Bednár (Hmla nad Papradnom)

Fotografia Radoslava Zborana získala 1. cenu vo fotografickej súťaži

Slovenský zväz astronómov zorganizoval už 13. ročník astronomickej fotosút'áže Svietme si na cestu... nie na hviezdy. Radoslav Zboran z Papradna sa tejto súťaže zúčastnil a poslal do nej svoju fotografiu pod názvom Menej je niekedy viac. Jeho fotografia bola ocenená 1. miestom v súťažnej kategórii Správne svetlo. Autor zachytil na snímke kríž v Priečnici pod Dúbravou, kde sa nachádza aj lavička na odpočinutie a kríž. Fotografia poukazuje na to, že nie všetky miesta musia byť nasvietené tak, aby ich bolo vidieť z niekoľkých kilometrov. Stačí jeden kahanec alebo svieca a miesto má úplne inú atmosféru, ktorú na fotografii dosvetľuje Mesiac cez hustú hmlu v pozadí. Toto príjemné oddychové mesto, našťastie, zatiaľ ušlo pozornosti osvetľovačov a my dúfame, že to tak aj zostane. Vyhodnotenie a ocenené fotografie budú uverejnené v časopise Kozmos 1/2024 a budú aj súčasťou Astronomického kalendára na rok 2024. Radkovi srdečne blahozeláme, prajeme veľa unikátnych záberov a držíme palce v ďalších fotografických súťažiach!

(dm)

Základná škola s materskou školou Papradno

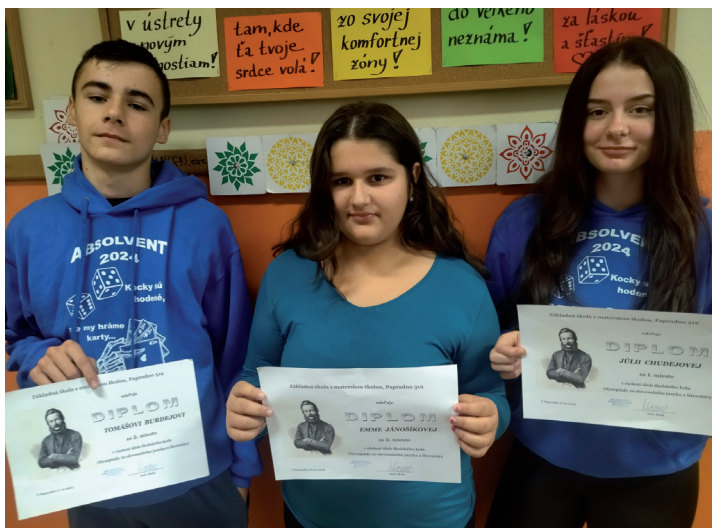
Jeseň – pani bohatá

Počas októbra – Mesiaca úcty k starším sme s radosťou zorganizovali súťaž Jeseň - pani bohatá pre našich žiakov, aby sme mohli obdivovať ich kreativitu a zručnosť. Poďakovanie patrí rodičom žiakov, ktorí im pri práci pomáhali. Všetci žiaci sa nechali inšpirovať prírodou. Tvorili z prírodných materiálov, ako sú šišky, drevo, listy, orechy, tekvice atď. Ich nadšenie a tvorivosť viedli k vzniku nádherných výrobkov, ktoré zdobili priestory našej základnej školy. Tešíme sa, že sme mohli oceniť všetkých účastníkov malou odmenou a diplomom. Spomedzi všetkých výrobkov sa vybralo päť najlepších. Na prvom mieste medveď Nikolky Kurnocíkovej, na druhom obraz Ninky Priedhorskej, na treťom tekvica Marka Trúchlika, na štvrtom lietadlo Kristínky Hamárikovej a na piatom chalúpka Bartolomejka Hodoníka. Ďakujeme všetkým za účasť.

Olympiáda zo slovenského jazyka a literatúry

Môže byť aj slovenčina zábavná? Verte, že áno! 10 žiakov z ôsmej a deviatej triedy sa v októbri zapojilo do školského kola Olympiády zo slovenského jazyka a literatúry. Poďakovanie patrí všetkým zúčastneným. Jednoznačnou víťazkou sa stala deviatačka Júlia Chudejová, ktorá bude reprezentovať našu školu v okresnom kole v Považskej Bystrici. O druhé miesto sa podelili Tomáš Burdej, tiež z deviatej triedy, a ôsmačka Emma Jánošíková.

Medzinárodný deň školských knižníc

Medzinárodný deň školských knižníc sme nemohli osláviť lepšie! Naša škola sa zmenila na pevnosť, ktorú sa pokúsilo dobyť 5 družstiev z druhého stupňa. Päťčlenné tímy lúštili tajné indicie, riešili kvízy z angličtiny, dejepisu, biológie, matematiky, geografie a čítania s porozumením. Pri tom na nich dohliadali duchovia knižnice. Víťazmi sa stali piatci, ktorí len o kúsok predstihli strieborných deviatakov. Bronzovú medailu získali ôsmaci. Tímom ďakujeme za účasť a blahoželáme! Všetci sú statočnými víťazmi! Ani deti na prvom stupni nezháľali. Druháci vyrobili krásnych Gul'kov Bombul'kov, tretiaci usilovne čítali a hľadali informácie v knižnici, štvrtáčky sa zmenili na Pippi Dlhé Pančuchy... Deň sa skutočne vydariť! Tešíme sa nabudúce!

Testovanie pohybových predpokladov žiakov 1. a 3. ročníka

V októbri boli naši žiaci z 1. a 3. ročníka testovaní na pohybové predpoklady. Cieľom tohto projektu je informovať rodičov o stave pohybových predpokladov dieťaťa v porovnaní s deťmi, ktoré boli otestované v rámci celého populačného ročníka v SR. Zároveň poradiť/nasmerovať deti na športy, kde môžu uplatniť vrodené predpoklady. Žiaci boli testovaní v týchto disciplínach: telesná výška a telesná hmotnosť, predklon v sede s dosahovaním, opakovaná zostava s tyčou, výdrž v zhybe nadhmatom, skok do diaľky z miesta, ľah-sed, kotúľanie 3 lôpt, člnkový beh 4 x 10 m, vľaková naháňačka a viacstupňový vytrvalostný člnkový beh na 20 metrov.

Beseda o včelách

Žiaci šiesteho ročníka majú v učebných osnovách zahrnuté učivo o včele medonosnej. Kto by im o nej vedel povedať viac ako skúsený včelár? Pozvali sme preto na besedu pani včelárku Ing. Zuzanu Burdejovú, aby sa s nami podelila o informácie, ktoré v učebniciach nenájdeme. Včelárka žiakov postupne zasvätila nielen do života včiel, ale aj samotného včelára. Pútavo rozprávala o vývine a živote včiel, úlohe matky, robotníčkov a trúdov v úli, včelích produktoch a rozdieloch medzi včelou a osou. Žiaci sa dozvedeli viac o práci včelára, spracovaní medu či výrobe rámkov. Pomocou prístroja – refraktometra zisťovali množstvo vody v mede a na

záver mali možnosť ochutnať včelie produkty v podobe peľu a výborného domáceho medu.

(dm)

Základná škola s materskou školou Papradno

Exkurzia v Historickej škole v Brvništi

Začiatkom októbra sa žiaci 5. triedy zúčastnili exkurzie, ktorá viedla do Historickej školy v Brvništi. Exkurzia bola prepojená s dopravnou výchovou – vypýtať si lístok, základné pravidlá cestnej premávky, hudobnou výchovou – skúška hry na hudobný nástroj, technikou – tradičné remeslá a telesnou a športovou výchovou – pešia turistika naspäť do školy. Peter Holíš (člen spolku ROTaRVaK) porozprával žiakom o tom, ako sa kedysi chodilo do školy, aká bola výučba, následne si prezreli priestory celej školy, navštívili byt učiteľa, vyskúšali si písať na bridlicové tabuľky a mali možnosť zahrať si na dychovom a strunovom nástroji. Exkurzia sa žiakom veľmi páčila.

Zo života materskej školy

V septembri navštívili našu materskú školu dentálne hygieničky zo Žiliny, ktoré ukázali deťom, ako si správne čistiť zúbky, porozprávali im o zdravých a nezdravých potravinách a na záver každé dieťa dostalo darček v podobe zubnej pasty.

V priestoroch jedálne MŠ sa v októbri konali tvorivé dielne. Zapojili sa do nich deti zo všetkých štyroch tried spolu so svojimi rodičmi, starými rodičmi či súrodencami. Tvorili rôzne jesenné dekorácie, zvieratká,... Všetky výtvary mohli obdivovať návštevníci výstavy ovocia a zeleniny, ktorá sa konala pri príležitosti slávnosti Október – Mesiac úcty k starším v estrádnej sále KD. Na slávnosti vystúpili aj deti z MŠ s pásmom ľudových piesní, básní a hier.

Papagájom z Arakovo Bojnice sa naše deti potešili. Papagáje voľne poletovali v školskej te-

locvični, deti spoznali viacero druhov papagájov, mohli im podávať oriešky a vyfotiť sa s nimi. Divadlo Spoza voza s predstavením Medová rozprávka zoznámilo deti s rôznymi zaujímavosťami o lese, o jeho tajomstvách a obyvateľoch. Svoje poznatky potom rozvíjali aktivitami v MŠ.

V novembri k nám zavítalo mobilné planetárium s príbehom Ako Mesiac putoval k Slnku na návštevu. Deti si prostredníctvom príbehu pozreli fázy Mesiaca, otáčanie sa Zeme okolo Slnka, utvrdili si názvy planét a iné. V novembri si deti mohli vyskúšať, ako sa vyrábajú keramické misky na hrnčiarskom kruhu. Výrobu keramiky prišla deťom ukázať a im aj porozprávať o celom procese výroby keramiky pani Anna Čičková. Každé dieťa si na hrnčiarskom kruhu vyrobilo misku z hliny, ktorú po vysušení spolu s učiteľkami maľovali.

Exotickí vtáci z Arakova

Žiaci našej školy prežili aj jeden z mnoho výnimočných dní, pretože mali jedinečnú možnosť byť v priamom kontakte s najrôznejšími druhmi exotického vtáctva – najmä papagájmi zo spoločnosti Arakovo Bojnice, ktorá zavítala do našej školy. Žiaci si tak mohli papagáje vziať na ruku, pohladkať, odfotiť sa s nimi a tiež ich mohli kŕmiť. Rozhodne to bol pre nich neopakovateľný a nezabudnuteľný zážitok, na ktorý budú mnohí ešte dlho spomínať. Veď ako často v živote vám bude veľký papagáj sedieť priamo na pleci a ešte k tomu priamo v škole?

Ku koncu mesiaca sa deti spolu s rodičmi a učiteľkami zapojili do krásnej akcie Krabičky plné lásky. Spoločne sa nám podarilo pripraviť 34 krabičiek pre babky a dedkov do DSS v Papradne. Začiatkom decembra sa rozšírili všetkým deťom očká šťastím a radosťou, pretože do škôlky zavítal Mikuláš. Najskôr sme si pozreli predstavenie z Divadla Zábavka O Anjelovi a Čertovi,

deti recitovali a zaspievali Mikulášovi a ten im odovzdal balíčky. Do konca kalendárneho roka deti ešte čaká Oceanárium, Divadlo Natraky a Vianočná besiedka v kultúrnom dome spojená s vianočnými trhmi.

Deti za pomoci učiteliek pripravujú rôzne vianočné ozdoby a ich predajom podporíme našu MŠ.

Zomrela

PhDr. Alena Plessingerová

Tento rok 16. marca 2023 nás opustila významná česká etnografka PhDr. Alena Plessingerová (narodila sa v Prahe 17. januára 1928). Začiatky jej vedeckého pôsobenia a výskumov ľudovej kultúry sú spojené aj s obcou Papradno.

Po maturite v roku 1947 pokračovala v štúdiu národopisu na Karlovej univerzite v Prahe. Chodila na prednášky profesora Choteka, docentky Stránskej a docenta Pražáka. Spomína: „Obaja, Chotek aj Stránský, tak aj docent Pražák boli v tej dobe okúzlení Slovenskom. A žiakov viedli k štúdiu slovenských terénov. Ale ten kraj, ktorý som si ja vybrala, ten nikto nepropagoval.“ Mladá Alena Plessingerová realizovala stacionárne terénne výskumy v obciach severozápadného Slovenska v rokoch 1954 – 1963, hoci súkromne obce spoznala v roku 1948 – prechádzala na Slovensko z moravskej strany, kde mala ich rodina víkendovú chalupu. „Keď ste prešla kopec, zliezla ste do Papradna alebo do Marikovej. Prišla som na tie bačovy a videla domy, z ktorých sa dymilo zo striech, pretože nemali komíny. Tak sa kúrilo a dym sa rozchádzal po izbe. A z tých domov sa dymilo... a ja som sa na to udivene pozerala.“ Národopisné výskumy v javorníckych dolinách realizovala vo svojom voľnom čase iba z čistého záujmu. Počas pobytov nocovala u ľudí, v provizórnych senníkoch, často bola premrznutá. Prvý článok, ktorý jej vyšiel pred

Pani Plessingerová s kvetmi (archív jej netere Jany Horákovéj)

obhájením doktorátu, bol o bačovani na papradnianskych kopaniciach. Z jej výskumov sú zachované fotografie a výskumné správy. Správy sú uložené v Bratislave a fotografie v Prahe. S fotografovaním jej pomáhal neskorší manžel Dr. Josef Vařeka, ktorý skúmal ľudové staviteľstvo. „Ja som mala v tej doline veľa priateľov. Zo začiatku nie, najskôr boli nedôverčiví, kričali na mňa, že sa nechcú fotografovať. Potom farár Blažek a farár z Papradna, kde som chodila do kostola, povedali, že to nie je na hanbu Slovákov, ale je to dobre myslené, a že to chcem uchovať. Ale ľudia sa vtedy za všetko hanbili, považovali to za hanu, že nie sú dosť moderní.“ Zaujímala sa o ľudový odev, ľudové bývanie na kopaniciach, bačovoch, skúmala vykurovacie zariadenia, osvetľovanie a interiér domácnosti, stravu. Bola vnímavá i na defekty rodinné-

ho a sociálneho správania sa. Vnímala rozšírenie alkoholizmu, panovačnosť mužov, fyzické násilie v rodinách. Slovenským ženám radila, ako zlepšiť variabilitu pokrmov.

Keď jej vyšiel článok o hygienických zariadeniach na Slovensku, bola verejne osočená, že ponižuje Slovákov a ich kultúrnu vyspelosť. Nedostala priestor ani v prehľade slovenských a českých etnografov v Encyklopédii ľudovej kultúry Slovenska. Od roku 1965 sa teda zamerala na výskumy v Čechách. Stala sa jednou z najvýznamnejších českých etnografiek a múzejníčok, veľa publikovala, realizovala výstavy, propagovala ľudovú kultúru. Dvadsať rokov viedla národopisné oddelenie Národného múzea v Prahe.

Napriek nedorozumeniam a nepochopeniu jej článkov ostali Slováci a najmä ľud severozápadného Slovenska po celý život v jej srdci. Aj v starobe si vybavovala podoby tvárí ľudí

z Papradna, hovorila presne mená a priezviská, detaily bývania či odievania. „Viete, ľudia boli veľmi chudobní, boli stále naradostení, pobožní, pokorní. Ja sama nechápem, kde sa to vo mne vzalo – tá láska k tomu kraju.“

Dr. Alena Plessingerová zachytila v 50.-60. rokoch 20. storočia perom, náčrtmi a fotografiou archaické prvky ľudovej kultúry obcí severozápadného Slovenska v čase, kedy sa vplyvom priemyselňovania považia prechádzalo na tzv. moderný spôsob bývania a odievania. Jej výskumy a zápisy sú preto jedinečným prameňom poznania tradičnej kultúry obcí Papradno, Brvníšte, Jasenica, Mariková, Štiavnik, Hvozdnica. Patrí jej za to veľké uznanie a poďakovanie – česť Vašej pamiatke, PhDr. Plessingerová!

**Petronela Rágulová,
Vlastivedné múzeum
v Považskej Bystrici**

Ženy pred kostolom – Ústav etnologie Akademie věd ČR.

Farská charita d'akuje

Farská charita v Papradne veľmi pekne ďakuje ľuďom, ktorí sa zapojili do potravinovej zbierky v predajniach Coop Jednota Papradno. Vyzbieralo sa 250 kg potravín a pracích a čistiacich prostriedkov, ktoré tak pomôžu ľuďom v núdzi. Táto zbierka svedčí o tom, že máme obrovské srdcia a myslíme aj na iných. V tejto dobe čoraz viac vystupuje do popredia princíp solidarity, ktorý nám hovorí, že všetci nesieme zodpovednosť jeden za druhého. Sme radi, že aj takáto zbierka, ktorej cieľom je zabezpečenie základných ľudských potrieb, bola prijatá s nadšením a ochotou pomôcť.

Počas adventu sú organizované ešte dve zbierky, a to Srdiečka pomoci tak ako po minulé roky. Táto pomoc bude zameraná len pre deti. A pre našich starkých Krabičky plné lásky. Ďakujeme. Ďakujeme, že pomáhate spolu s nami a meníte túto spoločnosť na lepšiu, berúc do úvahy myšlienky Jána Pavla II.: „Len bratská láska môže spôsobiť, že ten, kto niečo má, neuzavrie sa egoisticky do seba, a kto je chudobný, nebude sa cítiť ponížený vo svojom nedostatku.“

Ďakujeme i vedeniu a zamestnancom Coop Jednota, bez ktorých by sa táto zbierka neuskutočnila. Končiac poďakovaním Pán Boh zaplať, dúfame, že sa zapojíte do ďalšej zbierky opäť v nasledujúcom roku 2024.

Farská charita Papradno

Zasmejme sa

Pani Marienka sa pritúli k manželovi a pýta sa: „Miláčik, čože mi dáš tento rok na Vianoce?“

„Budúci rok zlaté náušnice,“ hovorí muž rozvážne, „a tento rok dve dievky na ne!“

„Jano, čo dostaneš na Vianoce?“

„Človeče, asi chlapa. Videl som ho u manželky v skrini.“

Muž: „Zlatko, čo by si chcela na Vianoce?“

Žena: „Neviem...“

Na druhý deň cestou z roboty nájde muž kúsok hrdzavého plechu, schová si ho a na Štedrý deň ho dá manželke pod stromček.

Žena: „Čo to, dopekla, je?“

Muž: „Neviem...“

„Sranda musí byť,“ povedal Santa Claus a nerozdal darčeky.

Idú dve blondínky po ulici a jedna vraví druhej:

„Vieš, že tento rok budú Vianoce v piatok?“

„Dúfajme, že nie trinásteho!“

V správach hovorili, že každý, kto vyrazí na cesty v tomto počasi, by mal mať so sebou reťaze, lopatu, deku, rozmrazovač, ťažné lano, baterku, hever a náhradné koleso... No, vyzeral som ráno v autobuse ako debil...

Dve blondínky sa túlajú po lese vyše štyri hodiny, zrazu jedna povie: „Ja už som unavená, kašlime na to, zoberme neozdobený...“

Rožteky

Potrebuje: 25 dkg masla, 3 šálky (3 dcl/ múky – ½ hladká, ½ polohrubá), 15 g sušeného droždia, 3 žltky
250 ml šľahačkovej smotany, 1 KL soli, 1 slivkový lekvár

Postup: Maslo zmiešame s droždím. Smotanu a žltky a soľ spojíme habarkou. Do masla pridáme múky a smotanu a všetko dobre vypracujeme rukou. Dáme odstať do chladničky na 1-2 dni.

Zmes: 1 šálka pomletých orechov, 1 šálka trstinového cukru, 1 PL škoric, 2 vanilkové cukre. Všetku spolu zmiešame.

Cesto rozdelíme na 6 častí. Na dosku dáme škoricovú zmes a na nej vyvaľkáme cesto. Zmes rozdelíme rovnomerne, aby nám vyšla na všetky cestá. Kruh, ktorý sme si vyvaľkali z cesta rozdelíme na 8 častí. Plníme slivkovým lekvárom. Dáme piecť na papier a pečieme na 180 °C do zlatista.

Decembrové pranostiky

- ☞ Aké veľké sú cencúle v decembri, také dlhé budú šuľky kukurice.
- ☞ Keď je december studený, je vždy s úrodným rokom spojený.
- ☞ V studenom decembri zem snehom prikrytá dáva budúceho roku hodne žita.
- ☞ Biele Vianoce, zelená Veľká noc.
- ☞ Jasné Vianoce, mnoho vína a ovocia.
- ☞ Ak sú dažde, teplo v Hody (vianočné sviatky), nedobrá rok za tým chodí.
- ☞ Keď je hus na Vianoce na blate, na Jozefa bude na ľade.
- ☞ Keď je na Štedrý deň večer mnoho hviezd, bude mnoho zemiacov.
- ☞ Keď je na Štedrý deň veľa hviezdíček, na budúci rok bude veľa kureniec.

Vianočný čas

December je azda najčarovnejší mesiac v roku, kedy sa tešíme na najkrajšie sviatky roku. Vianoce – sviatky šťastia, pokoja a lásky, čas otvorených srdiec, čas spomienok.

Sú odleskom detstva, tajomstva, nádeje a sna. A radosťou. A pripomínajú, že my, Jeho milované deti, ktoré sa stratili vo svete, stále potrebujeme čísi ruku, aby nás priviedla k Nemu späť. Potrebujeme ruku veľkého Božieho Syna, ruku Boha.

Aj o tom sú Vianoce. O hľadaní svojej podstaty, svojich koreňov, svojho začlenenia. O nachádzaní i prázdne, ktoré pociťujeme, keď sa nám blízki vytrhli.

Vianoce žiaria ako dieťa a pripomínajú tvár Tvojho dieťaťa, ktoré keď vyrastie, stane sa oporou celého sveta. Stĺpom do nebies. A predsa bude to nádherné Božie dieťa zranené, potupené, ukrižované. Ale nádej večného života bude predsa len naplnená. Lebo Boh svoje milované dieťa vzkriesil, aby všetky Jeho milované deti zeme žili.

Je pokojný večer, Svätá noc doznala. Narodil sa malý Ježiš. No niečo nás trápi – ľudský hlas, ktorý reve do ticha – Šťastné a veselé! Zrodil sa Kristus v nás?

Recept na medový elixír

Či už ste prechladli, škriabe vás v krku, alebo len chcete posilniť imunitu, pripravte si zázračný medový elixír, ktorý v sebe kombinuje liečivé účinky medu, zázvoru a citrónu. **Potrebuje:** 2 väčšie citróny, 1 pomaranč, zázvor, med (napr. lipový).

Postup:

1. Zázvor šetrne zbavte šupky, aby ste zachovali čo najväčšie množstvo zdravých látok, ktoré sú práve hneď pod šupkou. Nakrájajte ho na tenké plátky alebo pásiky.
2. Citróny a pomaranč umyte a nakrájajte na tenké kolieska.
3. Nakrájaný zázvor a citrón naložte napr. do zaváraninového pohára a zalejte medom.
4. Naložený zázvor s medom a citrónom nechajte odležať v chladničke aspoň 3 dni, a potom ho môžete konzumovať ako čaj (1 kopcovitú lyžičku zalejte horúcou vodou, nie vriacou vodou), ale aj samostatne, ako sirup (napr. proti kašľu).

DHZ Papradno na taktickom cvičení jednotiek v Brvništi

V októbri sa v susednom Brvništi konalo Okrskové taktické cvičenie jednotiek DHZO Papradnianskej doliny. Z nášho DHZ Papradno sa cvičenia zúčastnila len časť výjazdovej jednotky a pri tejto príležitosti sa preskúšal aj zvolávací systém hasičov. Hasičské zbory si preskúšali previerkový zásah vozidiel Iveco Daily formou požiarneho útoku v plnej zásahovej ústroji a po vyhodnotení cvičenia sa presunuli na hasičskú zbrojnicu, kde ich čakal výcvik prvej pomoci s použitím AED pri resuscitácii. (dm)

Pretekár z Papradna úspešný v Maďarsku

V októbri sa Róbert Moravík zúčastnil Enduro závodov v Maďarsku v obci Varsány, kde odštartoval vo svojej kategórii Hobby e2. Prvýkrát pretekal ešte v júni tohto roka v obci Nagytarcsa. Októbrové preteky boli dosť náročné, nakoľko sa jazdilo dva dni po štyri hodiny. V sobotu sa aj napriek ťažkostiam kvôli pršaniam a ťažkým prejazdom vždy dostal na testy v časovom intervale. Trať sa skladala z dvoch testov. Cross test a Enduro test, kde v sobotu zažiaril najrýchlejším časom v Enduro teste v jeho kategórii [7:37,25]. Po chybe sa však napokon umiestnil na 4. mieste. V nedeľu už počasie prišlo, takže trať nebola až tak blatistá ako v sobotu. Aj vďaka lepšiemu počasiu obsadil konečné 3. miesto už druhýkrát v Enduro závode v Maďarsku. (dm)

Ján Zboran medzi najlepšími

Na základe hlasovania trénerov a zástupcov klubov sa Ján Zboran ako najlepší záložník dostal do výberu 11 najlepších hráčov jesennej časti futbalovej sezóny 2023/2024. Šikovný záložník, poctivý pri tréningových aj zápasových povinnostiach. Výber najlepších hráčov podľa Mária Trúchlika - trénera TJ Žiar Papradno: **brankár:** Michal Greguška (Dulov), **obranca:** Martin Gardoň (Papradno), **záložník:** Ján Zboran (Papradno), **útočník:** Jakub Hadzima (N. Dubnica)

Futbalisti TJ Žiar Papradno ovládli anketu novín MY Považská

Na základe hlasovania fanúšikov a priaznivcov futbalu z celého Považskobystrického regiónu v ankete novín MY Považská uspeli muži našej TJ Žiar Papradno suverénne a s výrazným náskokom oproti ostatným klubom. Vyhrali takmer všetko, čo sa len dalo! Najlepším brankárom sa stal Mikuláš Hromadík, najlepším obrancom Martin Gardoň, najlepším záložníkom Ján Zboran a najlepším útočníkom Martin Pavlík. Okrem toho máme v Papradne podľa hlasujúcich aj najlepšieho trávnik, najlepšie klubové zázemie a najbúrlivejších fanúšikov. Martinovi Gardoňovi len tesne ušlo aj víťazstvo v ankete o najlepšieho hráča MACRON 7. ligy ObFZ Považská Bystrica. Všetkým srdečne blahoželáme a už teraz sa tešíme na jarnú časť futbalovej sezóny 2023/2024! (dm)

Patrik Pavlík

Martin Gardoň

Janko Zboran

Mikuláš Hromadík

Malý futbal mladších žiakov

Koncom októbra sa žiaci našej školy zapojili do športovej súťaže Okresné kolo v malom futbale ml. žiakov (Školský pohár SFZ chlapcov). Súťaž organizuje Centrum voľného času Považská Bystrica a vyhlasovateľom súťaže je MŠVVaŠ SR a Slovenský futbalový zväz. Naši žiaci sa prebojovali až do finále. Veľmi sa tešíme z tohto postupu a chlapcom držíme palce v ďalších súťažiach.

VIVAT PODŽIARAN

Ďalší krásny a úspešný rok je za nami

Ten čas ale letí, čo povieť? Mám pocit, že len včera som písala, čo všetko sme zažili cez leto, a zrazu opäť sedím pri počítači, listujem v kalendári a pozerám, čo všetko sme za tú krátku chvíľu stihli. Poviem vám, nenudili sme sa. Vystupovali sme doma, no naše cesty viedli aj do Vranova nad Topľou či Habovky. Popri dvoch celoštátnych súťažiach sme vymýšľali a navrhovali program na naše hody. Veď ako by to bolo, keby sme niečo špeciálne nevymysleli práve pre vás? Veru, bolo to veselé a som veľmi rada, že sme tento rok tak úspešne zavŕšili.

Ešte v októbri sme zaspievali na poslednej „cezpoľnej“ tohtoročnej omši pri kaplnke pod Žilínom. A čo vymyslieť na úctu k starším? Každým rokom je to veru ťažšie. Ešteže máme zopár krátkych scénok, ktoré každého rozosmejú. A keď je v hlavnej úlohe Izo a Paťo, určite to bude perfektné. A keď sa už učíme tancovať, hneď to na tých rýchlych piesňach aj predviedli.

Tento rok v nás najviac rezonuje to naše *Vesel'je*. Po každej súťaži je vyhodnocovací seminár, kde porotcovia hovoria, čo sa im na scénke páčilo, prípadne poradia, čo a ako by sa dalo upraviť. Tu sa asi najviac naučíme. Vidíme iný pohľad na to, čo robíme. Dozvieme sa veľa nielen o našej scénke, ale aj o tých ostatných, a tak sa môžeme posúvať ďalej. Preto sa snažíme čo najviac pripomienok zapracovať. A aj keď bolo do celoštátnej súťaže málo času, o to intenzívnejšie sme

cvičili. Jemne sme upravili dej, posunuli sme spevy ešte vyššie, aby to bolo prirodzenejšie pre hudbu. To bol teda za oriešok. Ale som rada, že sme to zvládli. No najviac sme sa asi venovali tým našim tancom. Možno si povieť, čo je ťažké na tancovaní, veď to vie každý. Možno keby sa kedysi tancoval valčík alebo polka, bolo by to ľahké. No vrátiť sa k pôvodným tancom je už komplikovanejšie. Tak sme skúšali, cvičili... Juraj Jakubík st. to mal s nami na tom *Vesel'í* veru veselé. Cesta do Vranova bola dlhá, no ako inak, spestrili sme si ju spevom. Na čerpackej stanici mládenci z ľudovej hudby aj nástroje vytiahli, tak s Kriváňom za chrptom zazneli všetky možné aj nemožné piesne. Keďže sme po príchode mali ešte nejaký čas, opäť sme ho využili na takú „školu tanca“, aby sme ešte všetko doladili. A aké to bolo? Pre mňa úžasné. Najlepší výkon, aký sme doteraz predviedli. Asi najlepším znakom toho bolo, že som mala pocit, že len teraz sme vyšli na pódium a už sme končili. Potvrdili to aj slová porotcov, keď sme opäť sedeli za „okrúhlym stolom“. A keďže v porote boli aj tí, ktorí nás videli na krajskom kole, mohli porovnávať. A čo povedali? Že to bol náš najlepší výkon. A tie krásne spevy... Boli radi, že sme zmenili tóninu, aj rozkazovať hudbe sme sa naučili. Hovorené slovo – vytiahli sme diamanty. Že máme skvelých hercov, výrazné osobnosti a originálnu nevestu. Tak sme ich

vtiahli do deja, že čakali, čo sa bude diať ďalej. Aj k tancu sa vyjadrili. Že sme na ňom popracovali a máme pokračovať ďalej, aby to bolo ešte lepšie. Poviem vám, tak úžasne sa to všetko počúvalo! S radosťou a hrdosťou môžeme napísať, že sme si z celoštátnej súťaže odniesli zlaté pásmo a špeciálnu cenu za štýlovú vokálnu interpretáciu a rekonštrukciu odevných súčiastok. No zároveň sme si odniesli aj pozvanie na budúcoročný FF Východná či ponuku natočiť dokument práve o tomto *Vesel'í*. Stretli sme veľa kamarátov, zahrali a zaspievali sme si. Aké je skvelé, keď vás aj vedúci FS Vranovčan príde pozdraviť, lebo veď ste kamaráti a poblahoželá k úžasnému výkonu. Bolo toho veľa, čo sme tam zažili. Jedna z našich najnovších členiek Eliška Lališová skvele zastúpila kuchárku Hanku. Večer na penzióne sme konečne prvýkrát začali cvičiť piesne na hody, no mládenci precvičovali aj vianočné. Čo vám poviem. Nie je nad to, keď sa v noci zobudíte a počujete „Dobre bolo Kubovi...“. Prípadne krásna pieseň „Alpíny“, ktorá znela asi stále a všade. Myslím, že aj keď je smutná, pri najbližšej príleži-

tosti ju zaspievame, veď slová už vieme. Pred vyhlásením výsledkov sme si užili krásne vystúpenie FS Vranovčan s programom Pocta Lazoríkovi. No a za odmenu som pripravila pre všetkých malý darček – tričká Podžiaran. Ešte ráno som sa musela zasmiať, že niektorí hovorili, že nemáme rovnaké tričká. Tak som rada, že som to aspoň takýmto spôsobom napravila.

Chcela by som sa ešte raz poďakovať Izovi a Jurajovi Jakubíkovi, že tak krásne vymysleli celé zvykoslovné pásmo. Mať nejaké informácie, je jedna vec, no dať to všetko na pódium, to je už niečo iné. Ďakujem aj Petre Rágulovej, riaditeľke Vlastivedného múzea v Považskej Bystrici, Margitke Jágerovej a Zuzane Beňuškovéj, že nám pomohli dopátrať všetky staré záznamy o svadbe v Papradne. Ďakujem aj L'H Považan na čele s Milošom Ščotkom, že boli ochotní pridať sa k nám a dotvoriť to, čo nám chýba. Že nás sprevádzali svojím talentom, umom, dobrou náladou a kamarátstvom. Spolu s ním hrali aj Dobro Kortman, Tónko Vároš, Vlado Krčmárik a súrodenci Gloserovi: Damián, David a Terezka. Verím, že aj na budúci rok dotvoria to naše *Vesel'je*. Len jediné ma mrzí, že to bolo posledné vystúpenie Tónka Banínca. Ale verím, že nám ešte občas príde pomôcť nielen spevom, ale aj nezameniteľným hereckým výkonom. Ďakujem, že to s Podžiaranom toľké roky vydržal (veď to bolo cez 30 rokov) a spolu s ostatnými udržiaval naše krásne tradície.

No nebola to jediná celoštátna súťaž, ktorej sme sa tento rok zúčastnili. Sice v menšom počte, no predsa sme mali zastúpenie aj na spevackej súťaži Vidiečanova Habovka. Paťo Kaprálik ako spevák a Marek Žilínčik ako inštrumentalista opäť predviedli

krásu našich „cahových“ a získali strieborné pásmo. Srdečne im ešte raz blahoželáme. Myslím, že na tri dni na Orave určite budú (a nielen oni) dlho spomínať. Veď napríklad také telefonáty o štvrtej ráno každého potešia, nie? Blahoželáme aj dievčatám z Jasenice a mládencom z L'H Považan a L'H Škrupinka, ktorí úspešne reprezentovali spolu s našimi Trenčiansky kraj. Považanci dokonca získali zlaté pásmo a špeciálnu cenu za výber piesňového materiálu z Makova.

Sme vďační nášmu pánkovi Marcinovi, že myslí nielen na obnovu nášho kostolíka či fary, ale aj našich duší. Že sme po trinástich rokoch opäť mohli zažiť ľudové misie. Myslím, že každý si niečo krásne z týchto dní odniesol. A my sme radi, že sme naším spevom mohli aspoň trochu prispieť k slávnostnejšiemu sláveniu niektorých omší. Verím, že sa pátrovia u nás cítili ako doma a opäť sa k nám s radosťou vrátia.

Najväčšou slávnosťou u nás sú, samozrejme, naše farské hody. Myslím, že celý deň stál za to. Každý rok obdivujem tých, ktorí všetko pripravujú. Aby sme mali všetci na čo spomínať. A hoci aj my máme svoje „povinnosti“, radi sa zúčastníme všetkého, čo je pre nás všetkých pripravené. Tento rok som sa aj trochu bála, či stihneme vymyslieť a nacvičiť program, ktorý by vás aj nás potešil, aby sme sa spoločne zase na niečom zasmiali. Myslím, že práve to naše Vesel'je „spôsobil“, ktorým smerom sa budeme uberať. Kto by nechcel počuť, že keď sa na nás pozerá, má pocit, že vidí film Rok na dedine? Tak sme sa toho chytili a vymysleli program s názvom Rock na dzedziňe. A možno takým iným spôsobom ukázali, ako to u nás počas roka vyzeralo. Piesne boli

väčšinou z 50. a 60-tych rokov a niektoré veru riadne potrápili. A výsledok? To musíte posúdiť vy, ktorí ste sedeli v hľadisku. My sme si to teda užili. A neviem veru, čo sa mi najviac páčilo. Asi všetko od začiatku až po koniec. Už som video videla niekoľkokrát a určite si ho ešte pozriem. A usmievam sa pri ňom od začiatku až po koniec. Texty sme opäť vymýšľali spolu s Izom, jedným prispela aj Denka, ktorá si pieseň aj zaspievala. Verím, že po čase niektoré aj zľudovejú. Veď prečo by sme si namiesto YMCA nemohli zaspievať Poj na jeden!? Alebo namiesto známeho hitu Beatles Žltá ponorka nezaspievali Tak sviatkujeme u nás v Papradne. Kto by bol povedal, že aj tieto piesne sa raz objavia u nás na hodoch? Už len nájsť nejaký dobrý dátum, aby sme si to všetci opäť mohli zopakovať. No hodový program nebol len o nás. Skvelým programom sa predstavili aj deti a Denka a Božka z Podžiarančeka.

A som rada, že si aj z nás robia srandu. Kornička z Trenčína veru tiež nemala chybu. Užili sme si to všetci. A teraz si predstavte, že aj s takýmito skvelými spevákmi, hudobníkmi a tanečníkmi sa deti stretávajú na krajských súťažiach. A to, že tento rok postúpili a úžasne uspeli na celoštátnej súťaži, je aj preto najkrajším ocenením toho, čo robia. Nemôžem zabudnúť ani na kamarátov z Hvozdnice. Som rada, že sa aj oni vrátili do detských čias a predviedli aj číslo, s ktorým ako približne osemroční vystupovali. Sú to za beťári, čo poviete? A pri ich speve a hre sme hneď všetci pookriali. Ale určite nás najviac očaril ich najmladší člen – Eliáško Jakubík (syn Martina Jakubíka). No, určite sa máme na čo tešiť, keď vyrastie. Ďakujeme za všetky poďakovania a ešte raz

Touto cestou by sme sa chceli veľmi pekne poďakovať všetkým našim deťom z DFSK Podžiaranček za úžasný a nezabudnuteľný rok, počas ktorého sme spoločne a úspešne zvládli veľmi veľa vystúpení i súťažných prehliadok a taktiež za disciplinovanosť, vnímavosť, bezprostrednosť, spoluprácu a kreativitu pri vytváraní spoločných programov. Ďakujeme veľmi pekne aj všetkým rodičom za pomoc aj podporu a všetkým našim priaznivcom a sponzorom za podporu a účasť na našich vystúpeniach.

Vedúce

blahoželáme Štefanovi Melišovi, ktorému sme spolu s deťmi venovali jeden špeciálny program vystavaný z toho, čo všetko nás naučil, povedal, zaspieval. Nech mu dá Pán Boh ešte veľa zdravia, aby sme z jeho poznatkov ešte dlho mali čo čerpať.

Pomaly sa blížila Vianoce a my postupne meníme repertoár. Sme radi, že sme dostali pozvanie do Jasenice, kde sme prvýkrát v tomto roku zaspievali „svjatkové“. Určite sa im potešili aj šoféri v autobuse, veď načo chodiť na vystúpenia len autom, keď môžeme aj klasickým spozjom? Veď do Jasenice to nie je ďaleko. Tak sme druhú adventnú nedeľu strávili v príjemnej spoločnosti a spoločne sa naladili na najkrajšie dni roka. A určite sa všetci potešíme, keď si ich prídete vypočuť aj na náš vianočný koncert Od Beťára ňedaleko,

ktorý bude ako vždy na Štefana o 11.00 v našom kostole.

A čo *dodac na koňec*? (Moje nervy, ale som toho napísala...) Rada by som sa poďakovala tým mojim Podžiarancom, s ktorými sme prežili ďalší krásny spoločne strávený rok. Že sme spolu zvládli toľko vystúpení, skúšok (tých bolo veru neúrekom), ale aj iných akcií, na ktoré budeme s radosťou spomínať. Ďakujem aj našim rodinám za trpezlivosť, ústretovosť, bez nich by sme to veru nezvládli. A ďakujem aj vám všetkým. Že na nás stále myslíte, držíte nám palce a neustále nás podporujete. Verím, že aj ten budúci rok bude pre nás všetkých aspoň taký, ako bol tento. A tak vám prajem krásne Vianoce a len toho zdravia, šťastia a Božieho požehnania po celý nasledujúci rok.

Lenka Jandušíková

